

POSTANOWIENIE

30 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 30 grudnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.B.

z udziałem Gminy Miejskiej Kraków

o zniesienie współwłasności,

na skutek skargi kasacyjnej M.B.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 6 lipca 2023 r., II Ca 492/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od wnioskodawcy M.B. na rzecz uczestnika Gminy Miejskiej Kraków kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia odpisu niniejszego postanowienia wnioskodawcy do dnia zapłaty.

(A.G.)

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. – stosowanego odpowiednio w związku z art. 13 § 2 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym – wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z 6 lipca 2023 r. (sygn. akt II Ca 492/22), pełnomocnik wnioskodawcy M.B. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne, zdaniem skarżącego, dotyczy ustalenia czy obciążenie nieruchomości przez jednego ze współwłaścicieli prawem najmu lokalu mieszkalnego (objętego szczególnym trybem, w tym kwaterunkowego), nawiązane bez zgody pozostałych współwłaścicieli i z naruszeniem zasad zarządu rzeczą wspólną, może wpływać na ustalenie wartości poszczególnych udziałów współwłaścicieli oraz wysokości dopłat przy podziale nieruchomości. W szczególności, skarga kasacyjna stawia pytanie, czy premiowanie współwłaściciela odpowiedzialnego za takie obciążenie poprzez przyznanie mu dopłaty jest zgodne z poczuciem słuszności i interesem społeczno-gospodarczym.

Co do przywołanej przyczyny kasacyjnej, w świetle ugruntowanego orzecznictwa, za zagadnienie w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, IC BSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju

jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Wymóg przedstawienia zagadnienia w sposób ogólny i abstrakcyjny sprowadza się do tego, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W rachubę wchodzi więc nie tylko określona staranność i nakład pracy w zredagowaniu zagadnienia, którego formuła powinna przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi art. 390 § 1 k.p.c. Przede wszystkim chodzi o jurydyczne przedstawienie analizy stanu prawnego, orzecznictwa oraz wynikającego z tego problemu prawnego o takiej wadze, aby mógł być uznany za istotne zagadnienie prawne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2007 r., II PK 159/07, niepubl.). Podkreśla się konieczność wskazania na występujące rozbieżności interpretacyjne przy rozstrzyganiu przedstawionego zagadnienia prawnego w orzecznictwie lub nauce prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17, niepubl., z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, niepubl. oraz z 8 kwietnia 2018 r., V CSK 577/17, niepubl.). Podstawowym, bowiem, celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżący nie spełnił wymagań stawianych w orzecznictwie Sądu Najwyższego w zakresie wykazania wskazanej przyczyny kasacyjnej. Przedstawiony problem dotyczący ustalenia wartości udziałów współwłaścicieli nieruchomości oraz wysokości dopłat przy jej podziale, jest bez wątpienia istotny i godny uwagi. Dotyczy on metod obliczania wartości poszczególnych udziałów oraz dopłat w kontekście rozliczenia współwłasności. Wskazanej problematyki prawnej dotyczy wiele orzeczeń Sądu Najwyższego i wypowiedzi przedstawicieli

nauki prawa. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera jednak wystarczających argumentów - w szczególności pogłębionej analizy nawiązującej do dorobku orzeczniczego Sądu Najwyższego czy wypowiedzi doktryny prawniczej – wykazujących wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego w znaczeniu przyjmowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Skarżący nie przedstawił też rozważań prawnych o charakterze ogólnym i abstrakcyjnym, wskazujących na poważne i istotne kontrowersje oraz rozbieżne oceny prawne wymagające zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w interesie publicznym zapewnienia jednolitej wykładni i prawidłowego stosowania prawa. W istocie zasygnalizował problem i wyraził wątpliwości co do stanowiska zajętego przez Sąd drugiej instancji. Należy podkreślić, że samo wyrażenie wątpliwości nie jest wystarczające, aby wzruszyć prawomocne orzeczenie sądowe. Postępowanie kasacyjne nie stanowi bowiem trzeciej instancji sądowej, lecz ma charakter nadzwyczajny (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11). Brak z kolei podstaw do doszukiwania się przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, gdyż nie jest to rolą Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego.

Wskazać należy również, że nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego – na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną – orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1¹, § 3-4, art. 99, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 6 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

(A.G.)

r.g.

